

Hoofdstuk 4

Deels werkloos, deels werkend

Een aantal arbeidsgehandicapten uit onze onderzoekspopulatie waren tijdens de referentieperiode ingeschreven bij zowel RVA als RSZ. Deze (relatief kleine) groep van mensen bespreken we in dit deel van het rapport.

In totaal bestaat de groep van mensen uit 177 personen, ofwel 3% van de onderzoekspopulatie. Het gaat hier om mensen die ofwel deeltijds werken en deeltijds werkloos zijn, of mensen die in een deel van de referentieperiode van statuut veranderden: werklozen die (al dan niet tijdelijk) werk vonden of werkenden die (al dan niet tijdelijk) werkloos werden.

1. Persoonskenmerken

— Geslacht

Deze deelpopulatie bestaat voor 69,5% uit mannen en voor 30,5% uit vrouwen, wat een *man/vrouw index* oplevert van 2,278. Deze index ligt beduidend hoger dan deze in de ganse onderzoekspopulatie (1,82), maar is vergelijkbaar met deze in de deelpopulatie werkenden (2,16).

Door het kleine aantal elementen in deze onderzoekspopulatie geeft dit, absoluut gezien, geen groot verschil tussen mannen en vrouwen voor wat betreft de kans van alle onderzoekseenheden om tot deze deelpopulatie te behoren. (mannen: 0,059; vrouwen: 0,049). Bij de werkenden was dit verschil veel groter.

Bekijken we deze kansen echter relatief dan is ook dit verschil wezenlijk: de onderzochte mannen hebben 15% meer kans om tot deze categorie te behoren dan de vrouwen.

— Leeftijd

Tabel 4.1 geeft een overzicht van de verdeling van de 'deels werkloos, deels werkend' (DWDW)-en naar *leeftijdsniveau*.

Tabel 4.1

Overzicht van de verdeling van de 'deels werkloos, deels werkend'-en naar leeftijdsniveau

Leeftijdscategorie	Absoluut aantal	% van de DWDW-en ¹	Verwacht op basis van Populatie	% DWDW
18 tot 25 jaar	76	42,9	42,9%	5,88
26 tot 30 jaar	24	13,6	15,1%	4,72
31 tot 35 jaar	36	20,3	14,4%	7,44
36 tot 40 jaar	15	8,5	11,7%	4,18
41 tot 45 jaar	21	11,9	9,0%	7,07
46 tot 50 jaar	4	2,3	4,8%	2,45
51 tot 55 jaar	1	0,6	1,9%	1,59

Bron: Eigen berekeningen, Kruispuntbank

De verdeling van de DWDW-en over de verschillende leeftijdsniveaus volgt in grote lijnen deze van de totale onderzoekspopulatie. Enkel de oudste categorieën zijn licht ondervertegenwoordigd. Dit blijkt ook uit de kansen van de verschillende leeftijdsgroepen om tot deze categorie arbeidsgehandicapten te behoren, die we terugvinden in de laatste kolom van de tabel. De personen boven de 46 jaar niet meegerekend schommelen al deze kansen rond de 0,06.

We stellen ook in deze deelcategorie een verschil vast tussen *mannen en vrouwen*: de deeltijds werkloze, deeltijds werkende mannen (2,66) blijken gemiddeld ouder dan de vrouwen² (1,85).

— Woonplaats

Tabel 4.2 geeft een overzicht van de *geografische spreiding* van de 'deels werkloos, deels werkend'-en uit de onderzoekspopulatie.

Tabel 4.2

Overzicht van de verdeling van de 'deels werkloos, deels werkend'-en naar woonplaats

Woonplaats	Absoluut aantal	% van de DWDW-en
Antwerpen	24	13,6
Brussel	0	0,0
Limburg	23	13,0
Oost-Vlaanderen	22	12,4
Vlaams-Brabant	29	16,4
West-Vlaanderen	79	44,6

Bron: Eigen berekeningen, Kruispuntbank

1. De afkorting 'DWDW-en' in deze en de volgende tabellen van dit deel staat voor 'deels werkloos, deels werkend'-en.
2. Dit verschil wordt statistisch bevestigd door de uitslag van de t-test (T=3,3259; Df=175; p=0,0011).

Net zoals in de ganse onderzoekspopulatie komt het grootste deel van de DWDW-en uit West-Vlaanderen (44%). De overige 55% is min of meer gelijkmatig verdeeld over de andere Vlaamse provincies.

Verdere opsplitsingen in het onderzoek naar verdeling van geslacht, gemiddeld leeftijdsniveau, scholingsgraad en gemiddeld loonniveau van de DWDW-en per provincie werden niet uitgevoerd omwille van het te beperkt aantal eenheden in deze deelpopulatie. (N=177)

— Opleiding

Wat opleidingsniveau betreft, blijkt dat het merendeel (70%) van deze groep overwegend een laag opleidingsniveau (lager onderwijs en lager secundair onderwijs) heeft.

Tabel 4.3

Overzicht van de verdeling van de 'deels werkloos, deels werkend'-en naar opleidingsniveau

Opleidingsniveau	Absoluut Aantal	Percentage van de DWDW-en
Onbekend	22	12,4%
Lager onderwijs	32	18,1%
Lager secundair onderwijs	94	53,1%
Hoger secundair onderwijs	24	13,6%
Hoger onderwijs	3	1,7%
Ander	2	1,1%

Bron: Eigen berekeningen, Kruispuntbank

2. Arbeidsmarktsituatie

— Werkloos

Gemiddeld genomen zijn de DWDW tussen de 13 en de 24 maanden werkloos (gemiddelde waarde = 2,757). Dit is vergelijkbaar met de deelpopulatie werklozen.³

Uiteraard verbergt dit gemiddelde grote individuele verschillen. Meer dan 1/3 van de DWDW-en (35%) is minder dan één jaar werkloos, 25% is meer dan 1 jaar werkloos, maar minder dan twee jaar, en 29% is reeds meer dan twee jaar werkloos op 30 juni 1997. 12 DWDW-en blijken zelfs al meer dan 5 jaar werkloos te zijn.

Tussen mannen en vrouwen blijken er geen verschillen te bestaan wat de gemiddelde werkloosheidsduur betreft. (2,800 t.o.v. 2,673)

3. De 11% van wie de werkloosheidsduur onbekend was buiten beschouwing gelaten.

Leeftijd, opleiding of woonplaats blijken in deze deelpopulatie (waarschijnlijk door het klein aantal elementen) geen noemenswaardige invloed te hebben op de werkloosheidsduur.

Tabel 4.4

Overzicht van de verdeling van de 'deels werkloos, deels werkend'-en naar werkloosheidsduur

Duur werkloosheid	Waarde	Absoluut aantal	% van de DWDW-en
0-6 maanden	1	39	22,0
7-12 maanden	2	23	13,0
13-24 maanden	3	44	24,9
25-60 maanden	4	39	22,0
61 maanden of meer	5	12	6,8
Onbekend	9	20	11,3

Bron: Eigen berekeningen, Kruispuntbank

— Waar aan het werk, tegen welk loon?

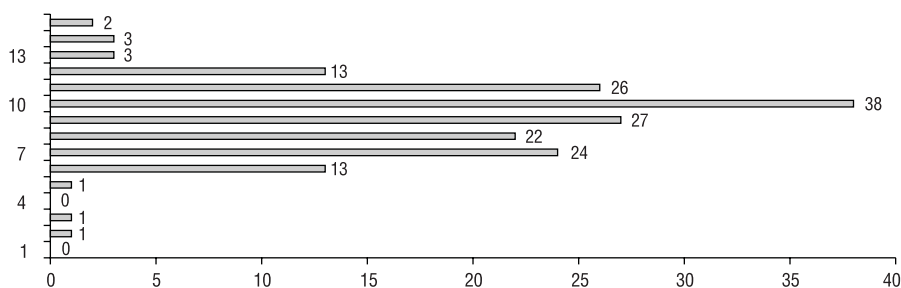
Net als bij de deelpopulatie werkenden gebeurt ook bij de DWDW-en de meeste tewerkstelling in twee secties: sectie K (Onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven; 42%) en sectie N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening; 33%). Onder deze laatste ressorteren onder andere de beschutte werkplaatsen.

Het gemiddelde dagloon van de DWDW-en situeert zich net als bij de werkenden tussen de 2 250 en de 2 500 BEF. (waarde=9,241). In tegenstelling tot bij de werkenden vinden we bij de DWDW-en geen outliers naar boven. *Figuur 4.1* illustreert dit: niemand van de deelpopulatie verdient meer dan 3 000 BEF per dag. *Mannen* (9,496) verdienen gemiddeld meer dan *vrouwen* (8,660).

De invloed van leeftijd en opleiding op het dagloon van de DWDW-en kon niet eenduidig worden vastgesteld (waarschijnlijk door het te beperkt aantal elementen).

Figuur 4.1

Overzicht van de verdeling van de 'deels werkloos, deels werkend'-en naar dagloonniveau

Bron: Eigen berekeningen, Kruispuntbank

Tabel 4.5

Overzicht van de verdeling van de 'deels werkloos, deels werkend'-en naar sector

Sectie	Omschrijving	Absoluut aantal	% werkenden
PRIMAIR			
A	Landbouw, jacht en bosbouw	1	0,6
B	Visserij	0	0,0
Totaal		1	0,6
SECUNDAIR			
C	Winning van delfstoffen	0	0,0
D	Industrie	5	2,8
E	Productie en distributie van elektriciteit, gas en water	0	0,0
F	Bouwnijverheid	7	3,9
Totaal		12	6,7
TERTIAIR			
G	Groot en kleinhandel; reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen	6	3,4
H	Hotels en restaurants	5	2,8
I	Vervoer, opslag en communicatie	1	0,6
J	Financiële instellingen	0	0,0
K	Onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven	71	40,1
Totaal		83	46,8
QUARTAIR			
L	Openbaar bestuur	1	0,6
M	Onderwijs	18	10,2
N	Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	56	31,6
O	Gemeenschapsvoorzieningen, sociaal-culturele en persoonlijke diensten	4	2,3
P	Overige diensten	2	1,1
Totaal		81	48,6

Bron: Eigen berekeningen, Kruispuntbank
 Voor een detail: zie tabel B.4.1

Ook bij de 'deels werkloos, deels werkend'-en zijn de meeste mensen tewerkgesteld onder het arbeidersstatuut (91%). 15 mensen uit de deelpopulatie werken als bediende (8%), slechts 1 als ambtenaar.

Verdere analyse naar de invloed van persoonlijke karakteristieken geslacht, leeftijd, opleiding, loon werden niet uitgevoerd omwille van het te beperkt aantal elementen in de deelpopulatie.

— Aard van de onderneming

Het grootste deel van de tewerkstelling (73%) vindt plaats in de grote ondernemingen (meer dan 100 werknemers). De overigen zijn tewerkgesteld in kleinere ondernemingen: 8% in on-

ondernemingen met minder dan 10 werknemers, 14% in ondernemingen met tussen de 10 en de 49 werknemers en 5% in ondernemingen met meer dan 49 maar geen 100 werknemers.

Tabel 4.6 geeft een overzicht van de tewerkstelling van 'deels werkloos, deels werkend'-en naar *grootte van de onderneming*.

Tabel 4.6

Overzicht van de verdeling van de 'deels werkloos, deels werkend'-en naar ondernemingsgrootte

Ondernemingsgrootte	Absoluut Aantal	% van de dwdw-en
1-9 werknemers	14	7,9%
10-49 werknemers	25	14,1%
50-99 werknemers	9	5,1%
100-499 werknemers	29	16,4%
Meer dan 499 werknemers	100	56,5%

Bron: Eigen berekeningen, Kruispuntbank

Ook bij de 'deels werkloos, deels werkend'-en uit de onderzoekspopulatie vinden we een groot aantal mensen terug die in *beschutte werkplaatsen* worden tewerkgesteld (28%).

Tabel 4.7 geeft een overzicht van de persoonlijke kenmerken van de 'deels werkloos, deels werkend'-en naar het *statuut van de onderneming* waar zij werken. Op het gebied van het *loonniveau* stellen we ook nu weer een groot verschil vast tussen de werkenden in beschutte werkplaatsen en hun collega's uit de 'gewone' ondernemingen.

In tegenstelling tot bij de deelpopulatie werkenden, kan dit loonverschil niet verklaard worden door een verschil in *scholingsgraad*.

Tabel 4.7

Overzicht van de 'deels werkloos, deels werkend'-en naar ondernemingsstatuut

Statuut	Absoluut aantal	%	Gemiddeld Loonniveau	Gemiddeld Opleidingsniveau	Man/vrouw Index	Gemiddeld Leeftijdsniveau
<i>Gewone onderneming</i>	128	72,3	9,769	2,777	2,84	2,226
<i>Beschutte werkplaats</i>	49	27,7	7,854	2,833	2,17	2,918

Bron: Eigen berekeningen, Kruispuntbank

We stellen wel opnieuw vast dat *vrouwen* meer kans hebben om in beschutte werkplaatsen werken dan mannen (0,32 t.o.v. 0,26).

Het verschil in *leeftijdsniveau* dat we in deze groep vaststellen is omgekeerd aan dit in de populatie werkenden: bij de DWDW-en hebben ouderen minder kans om in beschutte werkplaatsen te werken dan jongeren.

— Aard onderneming

Slechts een fractie van de tewerkstelling vindt plaats in de publieke sector (12,4%).

3. Besluit

Volgende elementen komen uit de analyse van de deels werkloos, deels werkende deelpopulatie naar voren:

- Een klein aantal mensen (177) blijken ingeschreven bij RSZ én RVA (3% van de onderzoekspopulatie).
- De mannen uit de onderzoekspopulatie hebben meer kans om deels werkloos, deels werkend te zijn dan de vrouwen (0,059 t.o.v. 0,049). Absoluut gezien is dit verschil zeer klein, relatief gezien echter is het wel substantieel.
- Arbeidsgehandicapten boven de 46 jaar zijn ondervertegenwoordigd in de deelpopulatie 'deels werkloos, deels werkend'-en.
- De deels werkloos, deels werkende mannen zijn gemiddeld ouder dan de vrouwen (2,66 t.o.v. 1,85).
- 44% van de deels werkloos, deels werkende onderzoekseenheden komen uit West-Vlaanderen, de overigen zijn min of meer gelijkmatig verdeeld over de andere Vlaamse provincies.
- Ook de deels werkloos, deels werkende arbeidsgehandicapten hebben een lage scholingsgraad: 18% heeft enkel lager onderwijs gevolgd, 53% ook nog lager secundair onderwijs en 14% daarenboven ook hoger secundair onderwijs. Slechts 2% heeft een diploma hoger onderwijs.
- Het gemiddelde werkloosheidsniveau bedraagt net geen 3 (meer dan 13 minder dan 24 maanden). Geslacht, leeftijd, opleiding of woonplaats blijken geen noemenswaardige eenduidige invloed te hebben op de werkloosheidsduur.
- 42% van de tewerkstelling gebeurt in de sectie K van de Nace-Bel indeling (Onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven), 33% in sectie N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) waar ook de tewerkstelling in beschutte werkplaatsen onder ressorteren.
- Het gemiddelde dagloon situeert zich net als bij de werkenden tussen de 2 250 en de 2 500 BEF (waarde= 9,241).
- Mannen (9,496) verdienen gemiddeld meer dan vrouwen (8,660).

- De invloed van leeftijd en opleiding op het dagloon kon niet worden vastgesteld.
- 91% van de ‘deels werkloos, deels werkend’-en zijn tewerkgesteld onder het arbeidersstatuut, 8% als bediende en slechts 1 onderzocht persoon uit de deelpopulatie is ambtenaar.
- 73% van de tewerkstelling vindt plaats in ondernemingen met meer dan 100 werknemers.
- 28% van de arbeidsgehandicapten uit de deelpopulatie werken in beschutte werkplaatsen. Deze mensen verdienen beduidend minder dan hun collega’s in ‘gewone’ ondernemingen ondanks het feit dat er geen verschil kon worden vastgesteld in opleiding en dat er relatief gezien meer ouderen ‘deels werkloos, deels werkend’-en terechtkomen in beschutte werkplaatsen. Vrouwen hebben meer kans om terecht te komen in beschutte werkplaatsen.
- Slechts 12% van de personen uit de deelpopulatie vindt werk in de publieke sector.